

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.19.2026

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 3262 Pani Posłanki Bożeny Lisowskiej, „w sprawie skandalicznych praktyk orzecznich oraz biurokratycznych absurdów związanych z obsługą świadczenia wspierającego”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 6b⁴ ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913) wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia rozpatrywane są w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wpływu do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Art. 35 § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691) stanowi, że do terminów określonych w przepisach nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów doręczania z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 285, 1860 i 2699), okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu.

Przekroczenie terminu rozpatrzenia przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wniosku w postępowaniu o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia należy analizować z uwzględnieniem czynników, które wpływają na wydłużanie czasu oczekiwania na wydanie decyzji w tego typu sprawach. Wśród nich wskazać należy przede wszystkim:

- składanie wniosku przez osoby z niepełnosprawnościami albo ich opiekunów prawnych za pośrednictwem operatora pocztowego bądź bezpośrednio do organu wydającego decyzję, a nie drogą elektroniczną, pomimo udostępnienia takiej funkcjonalności na portalu Emp@tia, co wydłuża czas procedowania wniosku;
- fakt, że część wniosków nie spełnia wymogów formalnych lub złożone zostały przez osobę nieposiadającą legitymacji procesowej do zainicjowania postępowania o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Sprawne wydawanie decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia jest przedmiotem troski zarówno Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jak i Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wojewodów. Celem monitorowania tego procesu kierownictwo resortu pozostaje w stałym kontakcie z Wojewodami i urzędnikami bezpośrednio odpowiedzialnymi za realizację wskazanych zadań. Podjęto szereg działań naprawczych, które zwiększyły efektywność wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – m.in.:

- zwiększono środki finansowe na wynagrodzenia pracowników realizujących omawiane zadania (w 2025 r. zatrudniono 192 dodatkowych pracowników do obsługi administracyjnej wojewódzkich zespołów);

- przeprowadzono dodatkowe szkolenia dla specjalistów do spraw ustalania poziomu potrzeby wsparcia;
- oddelegowano pracowników urzędów wojewódzkich do wykonywania zadań pomocniczych związanych z ustaleniem poziomu potrzeby wsparcia oraz zatrudnianie stażystów;
- zdecydowano o organizowaniu dodatkowych posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia;
- pozyskano i wyposażono kolejne pomieszczenia do obsługi administracyjnej oraz posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia.

W efekcie znacząco zwiększyła się liczba wydawanych decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia w skali kraju (25 944 w grudniu 2024 r., 36 653 w grudniu 2025 r.). We wszystkich zespołach odsetek rozpatrzonych wniosków systematycznie rośnie.

Z informacji posiadanych przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych wynika, że czas oczekiwania na wydanie decyzji jest zróżnicowany regionalnie (w zależności m.in. od liczby wniosków, które wpłynęły do danego WZON) i aktualnie wynosi od 3 do 10 miesięcy.

Jednocześnie informuję, że metodę ustalania poziomu potrzeby wsparcia oraz standardy i szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji w tym zakresie regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia (Dz.U. z 2023 poz. 2581).

Zgodnie z treścią art. 4b ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, potrzeba wsparcia jest następstwem braku lub utraty autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej. Przy ustalaniu potrzeby wsparcia bierze się pod uwagę, adekwatnie do wieku i rodzaju niepełnosprawności, zdolność danej osoby do samodzielnego wykonywania określonych czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem przy uwzględnieniu czasu niezbędnego do ich wykonania oraz konieczności pomocy ze strony innej osoby lub technologii wspomagającej, a także rodzaju wymaganego wsparcia.

Oceny poziomu potrzeby wsparcia dokonują składy złożone z przygotowanych do tego specjalistów. Parametrem liczbowym jest poziom potrzeby wsparcia, który zgodnie z treścią art. 4b ust. 3 przywołanej ustawy ustala się w wartościach punktowych w skali od 0 do 100.

Zgodnie z § 5 ust. 1. rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia skład ustalający, w jednym miejscu i czasie, określa poziom potrzeby wsparcia osobie, której orzeczono stopień niepełnosprawności, przy zastosowaniu formularza ustalania poziomu potrzeby wsparcia, na podstawie: obserwacji, wywiadu bezpośredniego oraz oceny funkcjonowania, a także informacji wskazanych w kwestionariuszu samooceny trudności w wykonywaniu czynności związanych z funkcjonowaniem. Potrzebę wsparcia ustala się w odniesieniu do 32 precyzyjnie zdefiniowanych w rozporządzeniu czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania, stanowiących zestaw uniwersalnych aktywności człowieka i opracowanych w oparciu o składnik drugi „Aktywności i uczestniczenie” Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF). Zgodnie z § 11 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla każdej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania – jeżeli osoba z niepełnosprawnością nie ma zdolności samodzielnego jej wykonania – określa się rodzaj

wymaganego wsparcia oraz jego częstotliwość, którym przypisana jest określona wartość punktowa. Zgodnie natomiast z § 11 ust. 9 tego aktu ustalenie poziomu potrzeby wsparcia w odniesieniu do danej czynności związanej z obszarami codziennego funkcjonowania dokonywane jest w oparciu o algorytm przewidujący, iż wartość punktową potrzeby wsparcia dla każdej takiej czynności ustala się jako iloczyn współczynnika określającego zdolność do jej samodzielnego wykonywania, rodzaju wymaganego wsparcia, współczynnika częstotliwości wymaganego wsparcia i wagi przypisanej danej czynności. Ostatecznie uzyskany poziom potrzeby wsparcia jest wyrażony wartością punktową stanowiącą sumę 25 najwyższych iloczynów ustalonych dla czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania.

Odnosnie do wprowadzenia zasady „raz ustalonego wsparcia” dla schorzeń nierokujących poprawy pragnę ponownie zaznaczyć, że ustalenie poziomu potrzeby wsparcia polega na określeniu zdolności osoby do wykonania czynności związanych z obszarami codziennego funkcjonowania. Przebieg chorób, ich złożoność i różnice w radzeniu sobie z niepełnosprawnością powodują różną zdolność do wykonania poszczególnych czynności codziennych, nawet u osób cierpiących z powodu tych samych schorzeń. Mając to na względzie, stawienie się osoby zainteresowanej ustaleniem poziomu potrzeby wsparcia przed z komisją wydającą w tych sprawach decyzje jest konieczne.

Informuję ponadto, że zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429) Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL oraz rejestrów własnych, informacji o posiadaniu decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, obejmującej dane o dacie złożenia wniosku o jej wydanie i dacie wydania dokumentu, dacie uzyskania przez decyzję statusu ostatecznego, dacie jej uprawnomocnienia, wartościach punktowych określających poziom potrzeby wsparcia oraz okresie, na jaki decyzja została wydana. Oznacza to, że osoby z niepełnosprawnościami nie są zobowiązane do dołączenia do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Maja Nowak

Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/